

Stads- en Wijkenquête 2021

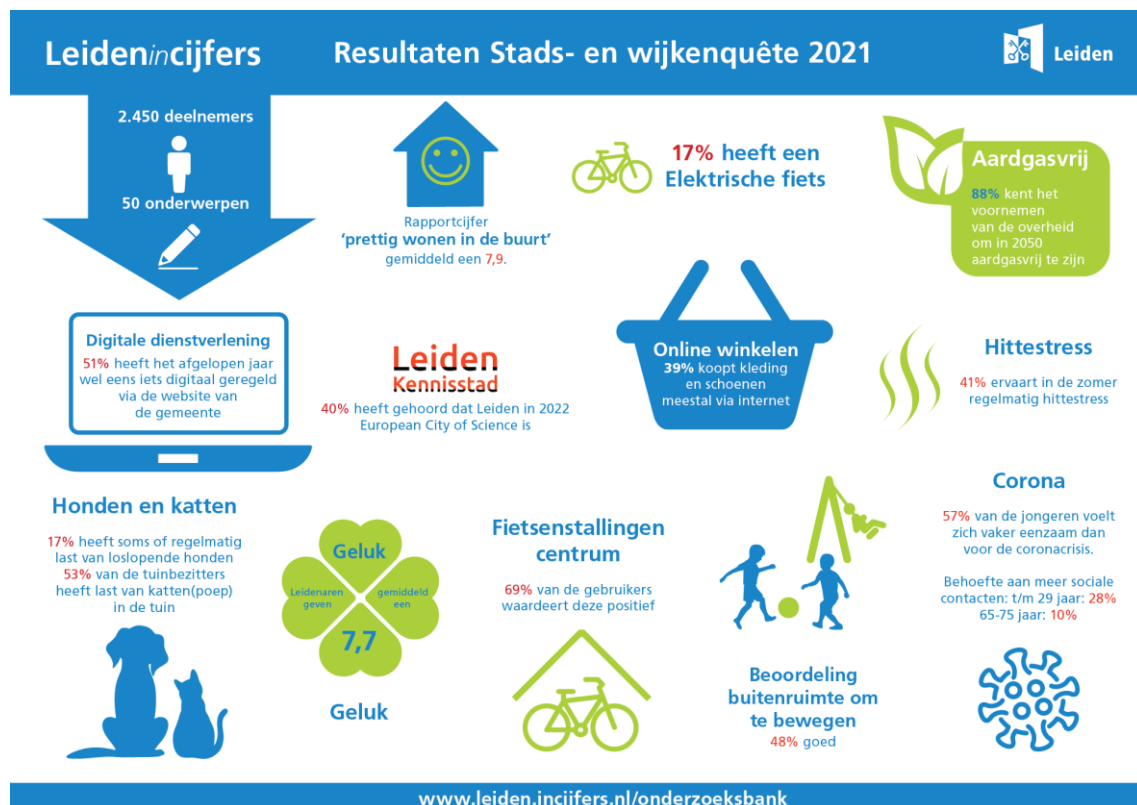
Samenvatting en onderzoeksverantwoording

September 2021

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
2. Onderzoeksverantwoording en respons	3
3. Vragenlijst.....	5
4. Selectie van uitkomsten	6
4.1 Corona-gerelateerde uitkomsten.....	6
4.2 Uitkomsten van nieuwe vragenblokken.....	8
4.3 Een aantal overige uitkomsten	9

1. Inleiding

De Stads- en Wijkenquête is een onderzoek dat de gemeente Leiden voor de 16^e keer heeft uitgevoerd en waarbij bijna 2.450 Leidenaren hun mening of ervaring hebben gedeeld over ca. 50 verschillende onderwerpen.

De resultaten van de Stads- en Wijkenquête worden gepresenteerd in een [rapportage](#) van ca. 90 slides. We zijn ons er van bewust dat deze rapportage, hoe omvangrijk dan ook, slechts een deel van de resultaten kan weergeven. Daarom publiceren we ook de [vragenlijsten en tabellenboeken](#). In de tabellenboeken zijn van elke vraag de antwoorden weergegeven, ook naar achtergrondkenmerken. Dan nog is er natuurlijk meer informatie uit te halen dan we hier kunnen publiceren. Neem bij vragen altijd contact met ons op via info@leidenincijfers.nl.

Dit feitenblad is een aanvulling op de rapportage zelf, met meer aandacht voor de onderzoeks- en responsverantwoording, de al dan niet geconstateerde effecten van corona en een aantal andere opvallende resultaten.

Het onderzoek kent twee verschillende vragenlijsten: de Stadsenquête gaat over onderwerpen die op stadsniveau relevant zijn (ca. 600 respondenten) en de Wijkenquête over onderwerpen waarbij resultaten op wijkniveau wenselijk zijn (1.850 respondenten). In de rapportage zijn deze twee vragenlijsten geïntegreerd.

Een aantal onderwerpen, zoals de financiële situatie en internetgebruik, worden al heel lang gevraagd en leveren dus informatie door de tijd. Andere onderwerpen zijn eenmalig of worden gedurende enkele keren gevraagd. Zo is een vragenblok over discriminatie nu weer 'terug van weggeweest'. Andere nieuwe onderwerpen zijn o.a. hittestress en wateroverlast, de leefbaarheid van de binnenstad in relatie tot toerisme en het programma Kennisstad.

Extra belangstelling is er in deze editie natuurlijk voor de effecten van corona. Er is voor gekozen de vragen zo veel mogelijk gelijk te houden om zo effecten te kunnen meten, hoewel natuurlijk niet zeker is of er een oorzakelijk verband is met corona als we verschillen zien. Soms is doorgevraagd of men denkt dat hier een relatie mee te leggen is.

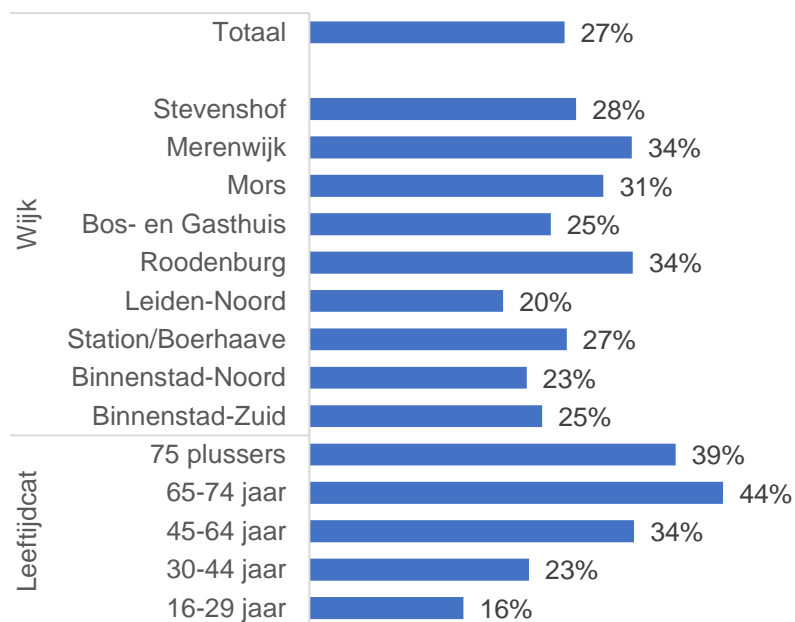
2. Onderzoeksverantwoording en respons

Het veldwerk van deze meting is uitgevoerd van half maart tot half mei 2021. De Leidenaren in het onderzoek konden naar keuze de vragenlijst schriftelijk of online invullen. De schriftelijke vragenlijst is direct met de uitnodiging meegestuurd omdat we merken dat dit bijdraagt aan een hogere respons. Net als in voorgaande versies is aansluitend een telefonische enquêteronde gehouden onder degenen die nog niet hadden gereageerd.

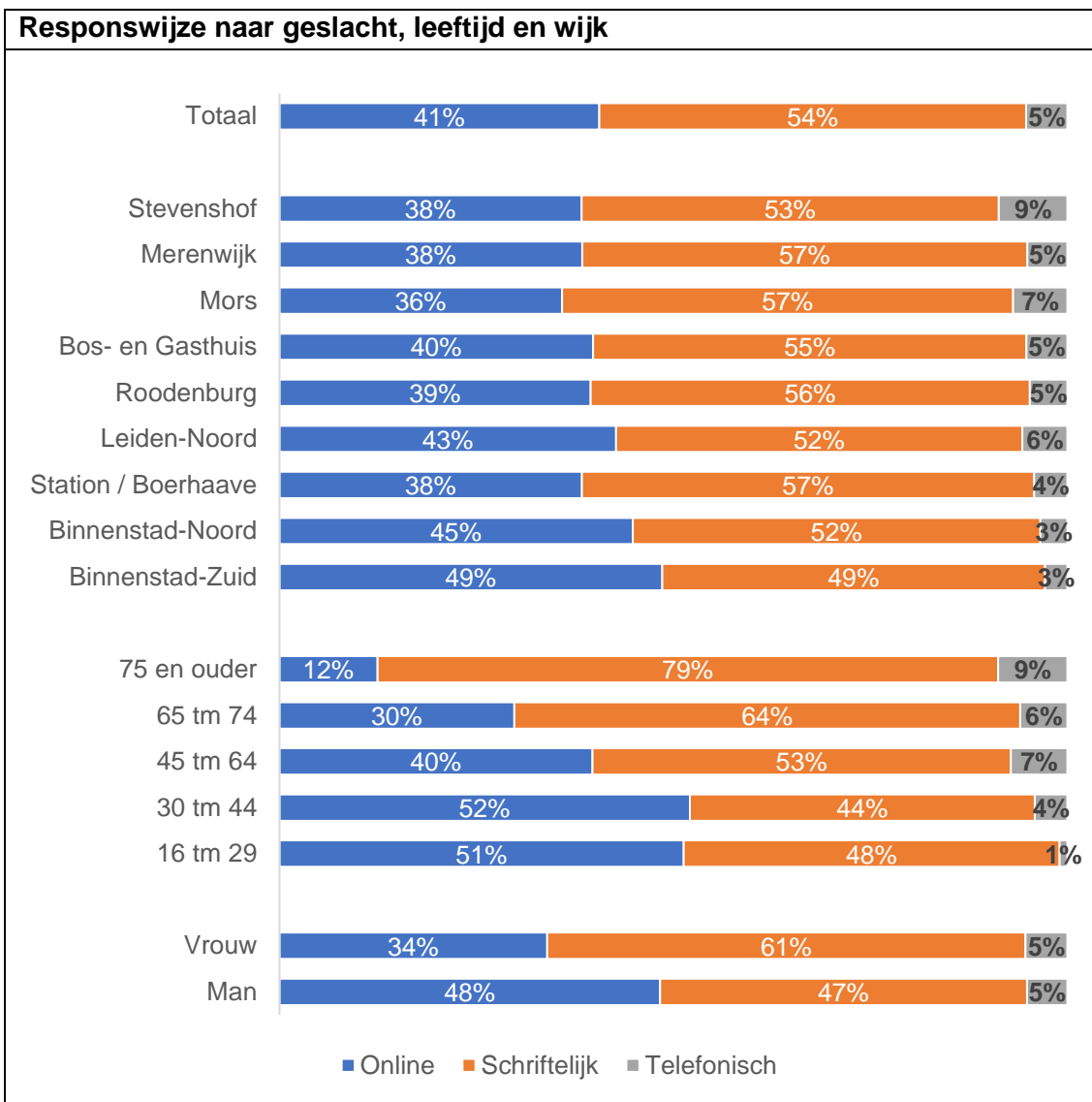
In totaal zijn bijna 9.100 Leidenaren uitgenodigd, daarvan hebben 2.441 mensen meegedaan: een respons van 27%. Dit is gelijk voor de Stads- en de Wijkenquête en ook gelijk aan het responspercentage van 2019. De respons is lager dan in 2017, toen 33% respondeerde. De bereidwilligheid om deel te nemen aan enquêteonderzoek is de laatste jaren afgenomen. We weten dat bepaalde groepen meer responderen dan andere. Zo is de respons onder 16 t/m 29-jarigen 16%. Van de 65 tot 74-jarigen doet 44% mee. Voor een deel kunnen we daarvoor corrigeren ('wegen', zie hieronder), voor een deel kan dit niet. Dit zet de representativiteit onder druk. Aangezien deze bias een constante door de tijd heen is, is een onderzoek als dit vooral interessant in de vergelijking door de tijd en tussen groepen.

De respons is gewogen naar drie variabelen: *geslacht*, *leeftijd* en *wijk* (negen Leidse wijken omdat Boerhaave en Station samen zijn genomen). In de rapportage zijn de gewogen uitkomsten opgenomen. Door de gehanteerde herweging zijn de uitkomsten van het onderzoek representatief voor de kenmerken geslacht, leeftijd en wijk. Noot hierbij is dat een volledig representatieve steekproef niet mogelijk is omdat de steekproef dan op alle denkbare kenmerken gelijk moet zijn aan de populatie. Er zal altijd sprake zijn van onder- of oververtegenwoordiging van bepaalde doelgroepen.

Responspercentage naar wijk en leeftijd

Van de totale respons is 54% via een schriftelijke vragenlijst verkregen, 41% via een digitale vragenlijst (online) en 5% via telefonisch nabellen. Bij de oorspronkelijke keuze tussen papier en digitaal (dus voordat het telefonisch nabellen start) kiest 57% voor papier en 43% voor digitaal. Deze voorkeur is vergelijkbaar met 2019 en 2017. Dit bevestigt dat het meesturen van een papieren vragenlijsten noodzakelijk lijkt voor een acceptabele respons. Zeker voor de 75-plussers, waar 75% van de respons via papier binnenkomt. Maar ook bij de jongste leeftijdsgroep is dit nog 48%.

Omdat geen enkele steekproef een exacte afspiegeling is van de bevolking wordt een marge berekend rondom de gevonden uitkomsten. Binnen deze marge valt de werkelijke waarde voor de totale bevolking. Hierbij wordt doorgaans uitgegaan van 95%-betrouwbaarheid. In de rapportage worden deze marges omwille van de leesbaarheid niet weergegeven. De rapportage bevat de belangrijkste uitkomsten. Verschillen tussen de meting van 2019 en 2021 zijn getoetst op significantie. Wanneer er significante verschillen zijn, wordt dit vermeld.

De Stadsenquête is ook online in het Engels aangeboden. 16 respondenten hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt.

3. Vragenlijst

De belangstelling vanuit de gemeentelijke organisatie om vragen op te nemen in het tweejaarlijks onderzoek is dusdanig groot dat we kritisch moeten zijn op zowel het onderwerp als ook de lengte van een vragenblok. De grens is twee vragenlijsten van elk 20 pagina's. Hierop kunnen we ongeveer 90 vragen kwijt. Doordat de vragenlijst is opgedeeld in compacte en zeer gevarieerde vragenblokken denken we dat de lengte geen bezwaar is voor de respondenten. Ook het feit dat het over de eigen stad gaat maakt dat de respons nog steeds acceptabel is. Het is een puzzel om de vragenblokken te verdelen over de Stadsenquête en de Wijkenquête, zodanig dat iedereen de gewenste resultaten krijgt.

Voorbeeld van een vragenblok (over lichaamsbeweging)

LICHAAMSBEWEGING

73. Hoeveel dagen per week heeft u tenminste 30 minuten per dag lichaamsbeweging die minstens even inspannend is als stevig doorlopen of fietsen?
Onder lichaamsbeweging wordt hier ook verstaan: tuinieren en lichaamsbeweging op school, op het werk en in het huishouden. Het gaat om het gemiddeld aantal dagen van een normale week in de afgelopen maand.

Aantal dagen per week:

0	1	2	3	4	5	6	7	weet ik niet
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

74. Hoe vaak per week beoefent u inspannende sporten of zware lichamelijke activiteiten? Het gaat om inspannende lichaamsbeweging die tenminste 20 minuten per keer duurt.
Hieronder verstaan we lichaamsbeweging, zoals sporten en andere inspannende activiteiten op school, op het werk, in het huishouden of in uw vrije tijd die zorgen voor een snellere ademhaling en transpireren. Het gaat om het gemiddeld aantal keren in een normale week in de afgelopen maand.

Aantal keer per week:

- ☐ nul keer of minder dan één keer per week
- ☐ één keer per week
- ☐ twee keer per week
- ☐ drie keer per week
- ☐ vier keer per week of vaker
- ☐ weet ik niet

De vragenlijsten bevatten uiteindelijk de volgende vragenblokken.

Vragenblokken Stads- en Wijkenquête 2021

Bestuur en dienstverlening 4

- Algemeen oordeel dienstverlening gemeente
- Contact met de gemeente
- Internetgebruik
- Website van de gemeente
- Stadskrant en Stadsnieuws
- Sociale media
- Stemmen bij verkiezingen
- Beoordeling bestuur
- Meedenken en meedoen

Woonomgeving 20

- Prettig wonen in de buurt
- Onderhoud van de buurt door de gemeente
- Afval dat er niet hoort te staan
- Afvalinzameling
- Zwerfvuil, hondenpoep, drijfvuil en onkruid
- Last van meeuwen
- Last van honden en katten
- Beoordeling schoolgebouwen
- Duurzaam wonen
- Effecten klimaatverandering
- Buurtproblemen en ondermijning

Cultuur, sport en recreatie 43

- Bezoek culturele voorstellingen
- Kunstzinnige activiteiten
- Leiden als kennisstad
- European City of Science 2022
- Cultureel erfgoed
- Open Monumentendagen
- Beweegnormen
- Sport
- Zwembaden
- Spelen en bewegen in openbare ruimte
- Groen en water

Omgaan met elkaar 59

- Geluk
- Betrokkenheid bij de buurt
- Zelfredzaamheid
- Contacten
- Centrum voor jeugd en gezin
- Sociaal wijkteam
- Vrijwilligerswerk
- Mantelzorg
- Discriminatie

Economie en mobiliteit 78

- Financiële situatie
- Winkelen
- Bezoekers en leefbaarheid
- Vervoermiddelenbezit en -gebruik
- Verkeersveiligheid
- Fietsparkeren
- Voetgangers in de binnenstad
- Autoparkeren in de binnenstad
- Autoparkeren bij eigen huis

4. Selectie van uitkomsten

Omdat alle vragen in opdracht van collega's gesteld zijn kunnen we niet zeggen dat bepaalde uitkomsten belangrijker zijn dan anderen. Achter elk vragenblok zit een reden waarom deze vragen gesteld zijn. Vanuit het oogpunt van de stad als geheel hebben we bepaalde uitkomsten geselecteerd. Nadrukkelijk stellen we hierbij niet volledig te zijn.

Wat als eerste opviel is dat er weinig grote verschillen zijn in de uitkomsten tussen mannen en vrouwen (behalve bv. dat vrouwen wat vaker via papier reageren dan mannen). Een interessant gegeven, mede in het licht van de actuele discussies over genderneutraliteit. Waar wel verschillen te zien zijn naar achtergrondkenmerken is het vooral naar leeftijd, wijk en naar opleidingsniveau, en weinig naar inkomen.

Hieronder geven we eerst resultaten weer die een relatie met corona (kunnen) hebben. Vervolgens gaan we in op de nieuwe vragenblokken en tot slot geven we nog een aantal andere relevante uitkomsten.

4.1 Corona-gerelateerde uitkomsten

Hoewel een onderzoek als dit zich niet leent voor causale uitspraken over de effecten van corona kunnen we wel de vinger aan de pols houden en zijn er ook op verzoek van een aantal collega's (waaronder uiteraard de programmamanager Social impact corona) een paar extra vragen toegevoegd. Ook hadden we zelf bepaalde vermoedens van ontwikkelingen die door corona veroorzaakt zijn. De resultaten staan door de hele rapportage verspreid, hier noemen we een aantal wel of juist niet opvallende uitslagen.

Kort samengevat zien we dat men denkt dat er in de buurt meer mensen met problemen zijn, dat iets meer mensen behoefte hebben aan meer sociale contacten dan voorheen, meer mensen (vooral < 45 jaar) zich eenzaam voelen, er minder vrijwilligerswerk is gedaan, de coronacrisis geen grote invloed op de financiële situatie heeft gehad, er meer online is gewinkeld, de crisis wel invloed op het culturele bezoek en het bezoek aan zwembaden heeft gehad, maar niet op het (individueel) doen van kunstzinnige activiteiten, minder mensen aan de beweegnorm voldoen, maar dat er meer individueel is gesport (wandelen!).

Omgaan met elkaar:

- In 2021 kent 31% van de Leidenaren veel mensen bij hen in de buurt, 54% kent een paar mensen in de buurt en 16% kent weinig tot geen mensen in de buurt. Het lijkt erop dat in de loop van de jaren Leidenaren minder mensen in hun buurt zijn gaan kennen. Het is blijkbaar niet zo dat men zich door de coronacrisis op meer buurtbewoners is gaan richten. 37% denkt zeker te weten dat er door de coronacrisis meer mensen met problemen in de buurt zijn, en 53% denkt dat dit misschien het geval is.
- 40% heeft aandacht gegeven aan buurtgenoten met problemen.
- 15% van de Leidenaren is door de coronacrisis meer betrokken geweest bij de buurt, bijvoorbeeld door meer contacten met buurtbewoners. Voor 16% geldt dat dit juist minder is geworden door corona.
- Er zijn geen grote verschillen in de sociale samenhang in de buurt te zien.

- Als mensen wordt gevraagd of ze voldoende sociale contacten hebben, antwoordt 20% dat ze wel meer sociale contacten zouden willen hebben. Bij de meting in 2019 was dit 15%, mogelijk speelt corona een rol bij de stijging.
- Vooral bij inwoners jonger dan 44 jaar is de behoefte aan meer sociale contacten groot en ook groter dan vorige keer.
- 5% voelt zich vaak eenzaam en 29% soms. In totaal is dat meer dan in 2019, toen 3% zich vaak eenzaam voelde en 24% soms.
- Het zijn vooral inwoners van 16 t/m 29 jaar en mensen met een laag inkomen die zich eenzaam voelen (vaker dan mensen die ouder zijn of een hoger inkomen hebben). 36% zegt zich vaker eenzaam te voelen door de coronacrisis. 3% voelt zich juist minder eenzaam en op de rest heeft het geen invloed.
- Jongeren voelen zich vaker eenzamer als gevolg van de coronacrisis dan oudere inwoners.
- 33% van de Leidenaren doet vrijwilligerswerk (werk dat je vrijwillig doet zonder dat je ervoor betaald krijgt, geen mantelzorg). Dat is minder dan bij de meting in 2019, toen het 40% was. Corona is waarschijnlijk een belangrijke verklaring hiervoor.
- 14% verleent mantelzorg, dat is minder dan vorige meting, maar de mantelzorgers zijn meer uren gaan mantelzorgen. 42% geeft aan door de coronacrisis meer te zijn gaan mantelzorgen.

Economie en mobiliteit:

- Driekwart geeft aan dat de coronacrisis niet van invloed is geweest op de financiële situatie van het huishouden. 15% geeft aan dat deze daardoor is verslechterd (bij lage inkomens is dit meer) en 10% dat deze daardoor is verbeterd.
- Aan de respondenten zijn acht artikel(groep)en voorgelegd met de vraag waar men deze meestal koopt. Minder dan de helft (38%) van de voorgelegde winkelartikelen wordt meestal in de binnenstad van Leiden gekocht. Dit percentage is de afgelopen jaren gedaald.
- De voornaamste verschuiving vindt plaats richting het online winkelen. Van 13% in 2015 naar 35% in 2021. Deze verschuiving was al gaande en is (waarschijnlijk door de coronacrisis) alleen maar sneller gegaan.
- 41% heeft een abonnement op het openbaar vervoer (OV-chipkaart). Dat is minder dan in 2019 (toen was het 53%), mogelijk vanwege corona.
- Het openbaar vervoer wordt vooral gebruikt om naar het werk of studie te gaan. Overigens is het gebruik hiervan afgenomen ten opzichte van vorig jaar, hoogstwaarschijnlijk vanwege de coronamaatregelen.

Cultuur, sport en recreatie

- Elke meting wordt aan de respondenten gevraagd hoe vaak en waar ze een culturele voorstelling of activiteit bezoeken. Het gaat steeds om de afgelopen 12 maanden. Vanwege de coronacrisis zijn er in de cultuursector het afgelopen jaar heel weinig voorstellingen georganiseerd. Dat is duidelijk te zien in de resultaten. Leidenaren hebben in de afgelopen 12 maanden gemiddeld 2,8 voorstellingen bijgewoond, waarvan 1,5 digitaal. In de meting van 2019 waren dit er 8,6. Destijds is logischerwijs niet gevraagd naar digitale voorstellingen.
- 47% van de Leidenaren heeft in de afgelopen 12 maanden zelf een kunstzinnige activiteit beoefend. In 2019 was dat 42% en in 2017 ook 47%. Het lijkt er dus op dat de coronacrisis geen invloed heeft gehad op de frequentie. Wat logischerwijs wel anders is

dan in vorige jaren is dat de activiteiten veel meer individueel worden beoefend dan in georganiseerd verband.

- In de Stadsenquête meten we of mensen voldoende bewegen. Na een stijging tussen 2015 en 2019 is het percentage inwoners dat voldoet aan elk van de normen anno 2021 gedaald. Hoogstwaarschijnlijk speelt de coronacrisis hierbij een rol.
- Het aandeel inwoners dat minimaal wekelijks sport is tijdens de coronacrisis ongeveer gelijk gebleven op 59%. Het percentage mensen dat NIET sport is gedaald van 26% in 2019 naar 19% in 2021.
- Het ongeorganiseerd, individueel sporten is duidelijk toegenomen ten opzichte van de vorige meting (van 35% naar 53%). Ongetwijfeld is dit een gevolg van de coronamaatregelen waardoor georganiseerd sporten, bij een vereniging of commerciële sportschool afgelopen jaar minder mogelijk was
- De top-3 van meest beoefende sporten is hetzelfde als bij vorige metingen: fitness, hardlopen en wandelen. Wandelen is wel duidelijk toegenomen van 15% in 2019 naar 26% in 2021. Mogelijk zijn mensen vaker gaan wandelen als vervanging van een sport die zij vanwege de coronamaatregelen minder of niet konden doen.
- Minder mensen dan in eerdere jaren zeggen dat ze een Leids zwembad hebben bezocht. Als gevolg van corona zijn de zwembaden zelfs een paar maanden gesloten geweest.

4.2 Uitkomsten van nieuwe vragenblokken

De Stads- en Wijkenquête is een mengeling van vragen(blokken) die tweejaarlijks terugkomen en vragen die eenmalig gesteld worden. Zodoende zijn er elke keer weer nieuwe onderwerpen. Dit keer zijn er 8 nieuwe onderwerpen, waarvan een aantal een herhaling (discriminatie) of een uitbreiding van een bestaand vragenblok (duurzaam wonen, ondermijning) betreft. Hieronder een korte impressie van de nieuwe vragen.

Hittestress en wateroverlast

Er is gevraagd naar overlast van hitte en water; 41% ervaart in de zomer dagelijks of gedurende enkele weken overlast van hitte, ergens in Leiden. De woning warmt te veel op en men kan minder goed slapen. 20% heeft thuis eens of meerdere keren per jaar overlast van regenwater; in de helft van de gevallen gaat het om lekkage. Als we vragen wat men er zelf aan doet om deze vormen van overlast te voorkomen noemt men vooral 's nachts ventileren en overdag de ramen dichthouden (71%) en schaduw creëren (45%).

(Uitbreiding) duurzaam wonen

Nieuw zijn de vragen over hoeveel men bereid is uit te geven aan het verduurzamen van de woning en wanneer men hierover gaat nadenken (vaak als er iets verandert in de woonsituatie). De bekendheid met het voornemen van de overheid om alle woningen in 2050 aardgasvrij te maken is gestegen van 61% (2019) naar 88% (2021).

Stemmen bij verkiezingen?

91% van de respondenten geeft aan doorgaans te stemmen. 5% doet dat soms wel en soms niet en 4% doet dat meestal niet of nooit. Deze uitkomst geeft aan dat de mensen die aan de Stadsenquête meedoen op dit punt niet helemaal representatief zijn voor de

bevolking. Bij de laatste verkiezing voor de Tweede Kamer was de opkomst 81% en bij de laatste gemeenteraadsverkiezing 57%.

Toch zeggen de uitkomsten van de Stadsenquête wel iets over wie er wel of niet geneigd is te gaan stemmen. Van de hoger opgeleiden gaan meer mensen dan gemiddeld altijd of meestal stemmen. Van de lager opgeleiden is dit minder, 72%.

Ondermijning

Een deel van dit vragenblok is in 2019 ook al voorgelegd. Nieuw is o.a. de vraag of men in de omgeving steeds meer jongeren ziet die criminaliteit als kans zien om snel geld te verdienen (9%). Ook is gevraagd of men een melding zou doen als men iets ziet dat 'niet pluis' is: 29% heeft dat al eens gedaan, nog eens 54% zou het in voorkomend geval waarschijnlijk wel doen. Ook is een aantal mogelijk ondermijnende buurtproblemen voorgelegd met de vraag of het voorkomt en of men er last van heeft.

Discriminatie

Een aantal jaren geleden zijn deze vragen ook gesteld, nu zijn ze weer terug. We vragen over verschillende vormen van discriminatie: in hoeverre, waar, in welke vorm het plaatsvindt en of (en waar) men zou melden. Net als in 2013 vindt men dat discriminatie naar afkomst het meest voorkomt, dat discriminatie op straat het meest voorkomt en 'uitschelden' de meest voorkomende manier is.

Bezoekers en leefbaarheid in de binnenstad

In dit nieuwe blok wordt gepeild hoe de inwoners aankijken tegen de voor- en nadelen van veel bezoekers in de Leidse binnenstad. De inwoners zien in het algemeen duidelijk meer voordelen (trots, imago) dan nadelen (minder thuis voelen, wrijving) aan veel bezoekers.

Leiden Kennisstad

Twee derde denkt dat Leiden meer dan andere steden een kennisstad is, en bijna evenveel mensen hebben het gevoel dat de inwoners daar ook voordeel van hebben. Ook is de belangstelling voor wetenschappelijke activiteiten gepeild. 18% is goed (en 21% een beetje) bekend met het feit dat Leiden in 2022 European City of Science is.

Overlast van katten

Naar overlast van loslopende honden vragen we al langer (17% heeft hier soms of regelmatig last van). Nieuw is de meting van overlast van loslopende katten en/of kattenpoep in de eigen tuin: van de mensen met een tuin heeft meer dan helft regelmatig of een enkele keer last hiervan.

4.3 Een aantal overige uitkomsten

In deze samenvatting kiezen we er voor een aantal opvallende of interessante uitkomsten te benoemen. Hiermee geven we zeker geen compleet beeld, maar een indruk van wat in de rapportage allemaal te vinden is. Onderwerpen die al bij het onderdeel 'corona' of 'nieuwe vragenblokken' aan de orde kwamen worden hier niet herhaald.

Digitale dienstverlening

De helft van de respondenten heeft de afgelopen 12 maanden iets digitaal geregeld via de website van de gemeente. 43% heeft daar wel eens iets gezocht maar niet gevonden.

Gemeentelijke informatie

Bijna de helft leest de Stadskrant en 10% is geabonneerd op Stadsnieuws (digitale nieuwsbrief).

Meedenken en meedoen

Een kwart is de afgelopen 2 jaar betrokken geweest bij een initiatief vanuit de stad (vaker ouderen en hoger opgeleiden). Waar steun vanuit de gemeente gewenst was voelde ca. 60% zich wel en 40% niet voldoende ondersteund. 30% heeft de afgelopen 2 jaar gereageerd op plannen vanuit de gemeente. De manier waarop men kon meedenken was duidelijk, maar het leverde vaker niet dan wel op wat men wilde.

Rapportcijfers over de buurt

Voor 'prettig wonen in de buurt' krijgen de Leidse wijken gemiddeld een 7,9. Voor het onderhoud gemiddeld een 7,0.

Afval dat er niet hoort te staan

38% geeft aan dat er wekelijks of vaker afval in de buurt staat dat er niet hoort. Voornamelijk bij ondergrondse containers voor restafval (68% noemt dit). Dit is meer dan voorgaande jaren.

Cultureel erfgoed

De belangstelling voor cultureel erfgoed in Leiden is toegenomen van 78% naar 90%.

Zelfredzaamheid en contacten

89% kan zich redden in het dagelijks leven als het gaat om 11 genoemde aspecten (in 2019 was dit 93%). De meeste problemen doen zich voor op het gebied van de geestelijke en lichamelijke gezondheid.

Elektrische fiets en fietsparkeren

Sinds 2017 is het bezit van een elektrische fiets gestegen van 8% naar 17%. Vrouwen hebben er vaker een dan mannen, ouderen vaker dan jongeren en lager opgeleiden vaker dan hoger opgeleiden. De mogelijkheid om de fiets bij het Centraal Station te parkeren is verbeterd. Als men naar de binnenstad gaat, zet ruim de helft de fiets dicht bij de winkel waar men moet zijn. Ca. een vijfde parkeert in een bewaakte fietsenstalling. De vier bewaakte fietsenstallingen in de binnenstad worden door 69% van de gebruikers positief gewaardeerd.